1836. Nr. 45.

DRENTSCHE COURANT.

VRIJDAG, DEN 3 JUNIJ.

De GOUVERNEUR der provincie *DRENTHE* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de in zijds aangevraagde Acten, ter uitoefening der Visscherij, gedurende het saizoen, beginnende primo Julij 1836, en eindigende den 30sten Junij 1837, van heden aan bij de Ontvangers der Registratie in deze provincie, in welker ressorten zij woonachtig zijn, tegen betaling der verschuldigde recognitie- en zegel-gelden kunnen worden afgehaald.

Assen, den 24 Mei 1836.

De Gouverneur voornoemd,

H. J. VAN RIEMSDIJK.

'S GRAVENHAGE, den 30 Mei.

Volgens berigt van den Helder is gisteren namiddag het eskader, onder bevel van den heer s. b. n. *Zierenberg* [illegible] gezeild.

Uit [illegible] van den 28sten Mei.

De ingenomen [illegible] met de heeren der militaire Academie, welke hier sedert 1830 met den winter gebleven zijn, in de aanstaande heropening dier Academie. Men wil, dat het aanstaande examen der Adspiranten voor de Genie, enz., hetwelk eerlang te Medemblik zal plaats hebben, wel het laatste zal wezen, dat aldaar gehouden wordt. Men meent ook, dat die heeren, welke tot de militaire Academie behooren, en thans te Medemblik zich bevinden, zich gereed maken, om zich tegen het najaar naar hier te verplaatsen.

— Prins *Leopold* en zijne gemalin zijn den 28sten van hunne reis in Henegouwen te Brussel terruggekomen. De Belgische bladen geven hoog op van de geestdrift, waarmede de reizigers op hun geheelen togt door de bevolking zijn ontvangen.

ASSEN, den 1 Junij.

Volgens schrijven van Veenhuizen is den 28sten Mei laatst. aldaar aangekomen Z. Exc. de luitenant-generaal baron *van den Bosch*, Minister van Koloniën, vergezeld van den heer mr. *van Riemsdijk*, lid van de Permanente Commissie der Maatschappij van Weldadigheid, alsmede den heer *Visscher*, inspecteur der Koloniën van Weldadigheid. Z. Exc. had reeds de Ommerschans bezocht, zoude zich naar Frederiksoord begeven, en daar na waarschijnlijk nog weder te Veenhuizen terugkomen. Men sprak van belangrijke veranderingen, welke bijzonder omtrent de inrigtingen ten opzigte van den landbouw in dit jaar in de Koloniën zullen plaats hebben.

— In de *Breslau Zeitung*, van den 19den dezer leest men:

Sedert [illegible] vertoont zich in onzen omtrek weder een zoo aanmerkelijk sterke brandige mist (zoogenaamde heibrand), dat de ons nabij gelegene Schwartzeloge-gebergten zich slechts in flauwe en onzekere omtrekken [illegible] vertoonen, en de, van hier gewoonlijk [illegible] gezien wordende Vogezen, bij overigens heldere weders, geheel verdwenen zijn. Dergelijker tijd ontwaart men, doch in eenigzins minderen graad, de aan dezen mist eigene brandige [illegible], zoo als die ons in vorige jaren, en nu ook weder, door de noordelijke winden is toegevoerd geworden. Dit bijzonder luchtverschijnsel heeft sints lang de opmerkzaamheid der weerkundigen tot zich getrokken en tot meest verschillende uitleggingen aanleiding gegeven. Hoogst waarschijnlijk is deze brandige mist geen natuurverschijnsel, maar eenigelijk het werk van menschen. In ieder voorjaar, en inzonderheid in de maanden Mei en Junij worden namelijk langs de kustbezooming der Noordzee, te rekenen van de Zuiderzee tot aan de Beneden-Elbe, eene vlakte-uitgestrektheid van circa 500 vierkante mijlen beslaande, de aldaar gelegene hooge heidegronden gebrand, om deze voor de boekweit-kultuur meer geschikt te maken. Uit deze bewerking ontstaan onafmeetbare rookgevaarten, die door den wind over groote streken lands henen, en bij voorbeeld zelfs tot in het midden van Frankrijk, naar Zwitserland en naar het Zuidelijk Duitschland, worden gevoerd.

— Uit Straatsburg schrijft men het volgende:

»Eene protestantsche familie, welke op een landgoed bij het dorp Ostwald, in de omstreken van Staatsburg, woont, trof het ongeluk, dat een harer meest beminde leden, de moeder, gevaarlijk ziek werd. Haar einde voelende naderen, wenschte zij eenige vertroosting door de godsdienst, doch er was geen tijd, om den predikant van het dorp te ontbieden. De pastoor, in de nabijheid zijnde, bood zijne dienst aan, zeggende: »Ofschoon mijne gevoelens iets van

de uwen verschillen, zoo twijfelt echter niet, of ik heb woorden van troost en liefde voor eene stervende." Dit aanbod werd aangenomen, en den verdraagzamen leeraar ontbrak het niet aan troostwoorden uit het Evangelie."

LONDEN, den 28 Mei.

Ter gelegenheid der verjaring van Prinses *Victoria* is dingsdag avond door de Koningin een luisterrijk bal gegeven, op hetwelk de eerste quadrille gedanst is door genoemde Prinses, lady *Hill*, miss *Bagot*, de Nederlandsche prinsen *Willem* en *Alexander* en den Erfprins van Saxen-Coburg. De meeste vreemde Ministers, ook de Nederlandsche Gezant en de Belgische Zaakgelastigde waren tot dit feest genoodigd.

De Prins van Oranje en Hoogstdeszelfs Zonen benevens verscheidene lieden van hoogen rang hebben eergisteren bij HH. MM. het ontbijt genomen en daarna Goldsmiths-Hall bezocht.

HH. KK. HH. zijn gisteren op het kasteel verschenen, dat door den Koning gehouden is en na hetwelk Z. M. een Kabinetsraad heeft gepresideerd. Des middags was er groot diner ten Hove, waaraan ook de Nederlandsche Prinsen deelnamen.

De regerende Hertog van Saxen-Coburg heeft een bezoek bij Z. K. H. den Prins van Oranje afgelegd.

Eergisteren is de [illegible], die sedert na in Frankrijk gearresteerd en ontslagen te zijn, naar Frankfort had begeven, met de stoomboot uit Holland alhier aangekomen.

— Eene groote volksvergadering, op Pinkstermaandag te Dublin in de open lucht gehouden, is door meer dan twintig duizend menschen bijgewoond. Lord *Milltown*, die daarbij voorzat, heeft de menigte ten sterkste vermaand, om zich te verzetten tegen hetgene hij de aanmatigingen der Torypartij en van het Hoogerhuis noemde. Ook de heer *Sheil* heeft de menigte weder toegesproken en haar gezegd, dat de Iersche natie de woorden *zeven Millioenen* in hare banieren voeren en die op alle muren schrijven moest, om daardoor aan te duiden, dat de meerderheid der bevolking van Ierland zich tegen de onderdrukking der Torys had vereenigd. Verscheiden sprekers waren echter van meening, dat de Oppositie kalm en bezadigd te werk moest gaan, en niet tot geweldadige uitersten vervallen. Op voordragt van lord *Killeen* is besloten, dat de klagten der vergadering, tegen de laatste handelingen van het Huis der Lords, aan den heer *O' Connell* zouden worden toegezonden, ten einde die aan het Huis der Gemeenten voor te leggen.

In verscheiden andere Iersche graafschappen zijn vergaderingen tot gelijk einde gehouden.

Het gerucht wil, dat de dreigende botsing tusschen de beide Parlements-Huizen, ter zake van de bill ter hervorming van de Gemeente-Besturen in Ierland, weder zal vermeden worden door eene schikking. Deze schikking zou hierop nederkomen, dat eenige weinige groote steden eigene Besturen zouden verkrijgen, terwijl voor het overige de Besturen zouden worden benoemd volgens het plan van lord *Lyndhurst*.

PARIJS, den 27 Mei.

Gisteren werd in de Kamer der Gedeputeerden verhaald, dat het Ministerie den colonel *Delarue* naar den Keizer van Marokko zenden zou, om zich te beklagen over het deel, dat de Marokkanen aan de laatste vijandelijkheden van *Abdel-Kader* in de provincie Oran schijnen genomen te hebben. De klagten zouden door eene bedaidende scheepsmagt ondersteund worden.

Uit verschillende berigten meent men te mogen opmaken, dat de Fransche corpsen in de provincie Oran in geen duidelijk gevaar verkeeren. De maarschalk *Clauzel* moet voornemens zijn naar Afrika terug te keeren, zoodra het budget voor Algiers gestemd zal zijn.

De generaal *Bugeaud* is werkelijk naar Oran vertrokken, waarheen reeds twee regimenten van linie gezonden zijn, om er de troepen te versterken.

Officieel weet men thans, dat er orders gegeven zijn voor het vormen van een observatie-eskader in de Middellandsche zee, onder de bevelen van den [illegible] linieschepen en drie fregatten.

De Kamer der Gedeputeerden, welke zich thans met het budget voor het departement van binnenlandsche zaken bezig houdt, heeft gisteren verscheiden aanmerkingen gehoord over het ongenoegzame der bestaande gevangenissen. In eene discussie over de toelage, die van Regeringswege aan de schouwburgen gegeven wordt, heeft de heer *Fabvier* zich bitter beklaagd over de nadeelige strekking der meeste nieuwe werken, die thans voor het tooneel geschreven worden, en betoogd, hoe verre deze verschillen van de behoorde oude treur- en blijspelen, waarop Frankrijk met regt roem kan dragen. De toon echter, waarop hij zijne klagten uitte, gevoegd bij de omstandigheid, dat hij zelf een aantal stukken geschreven, maar die nooit heeft opgevoerd gezien, heeft veel ontnomen aan den ernstigen indruk, dien anders de waarheden, welke hij zeide, op de vergadering zouden gemaakt hebben.

— Heden wordt ter Beurs het gerucht verspreid, dat de zitting der Spaansche Cortes ontbonden is. Volgens berigten van den 19den was het te Madrid rustig.

Voor St. Sebastiaan is niets bijzonders geschied. De vereenigde Spaansche en Engelsche magt is op veertien duizend man gebragt, ook zijn alle kerken en kloosters in casernen veranderd. De Carlisten werken ijverig aan het versterken hunner linien en hebben dezer dagen den generaal *Evans*, die eene verkenning naar Ernani wilde doen, genoodzaakt dit plan te laten varen en naar de vesting terug te trekken.

— Uit Barcelona, van waar sedert lang niets gemeld was, schrijft men nu van den 18den, dat de generaal *Mina*, voor eenige dagen, onverwachts aldaar terug was gekomen en zich steeds ongesteld bevond, zoodat men zeide, dat hij zijn commando in Katalonie zou neerleggen. De admiraal *Parker*, die de *Rodney* en de verdere Britsche scheepsmagt op de oostelijke kust van Spanje commandeert, had den 10den bevel ontvangen, om aan de Spaansche overheden eene regtstreeksche en dadelijke medewerking tegen de Carlisten te verleenen, zoo als reeds op de noordelijke kust verleend wordt. Dit bevel kwam des te beter van pas, omdat de Carlisten zich in den laatsten tijd tot aan de kust van Valencia hadden uitgebreid, en Benicarlo en Vinaroz hadden bezet.

— Den 28 Mei. Van Regeringswege wordt thans gemeld, dat met den telegraaf berigt is ontvangen, dat de heer *Isturiz* den 23sten aan de beide Kamers der Spaansche Cortès een decreet heeft medegedeeld, waarbij dezelve ontbonden worden; dat de twee Kamers terstond uiteen zijn gegaan, en dat Madrid bij volmaakte rustig was.

Men is hier niet zonder vrees, dat de ontbinding van de Cortès de bewegings-partij en de Junta's in Spanje weder het hoofd zal doen opsteken.

Uit het dagblad van Madrid van den 19den blijkt, dat het nieuwe ministerie toen voltallig was gemaakt door de benoeming van den heer *Barro Ayuso*, als Minister van Justitie.

Volgens bijzondere berigten uit Madrid van den 19den, waren de laatste zittingen van de Kamer der *Procuradores* zeer onstuimig geweest, en was de heer *Isturiz* op nieuw door de bewegings-partij dringend vermaand, om opheldering te geven nopens den staat der geldmiddelen, maar had hij steeds geweigerd, zich daaromtrent te verklaren. Voorts zou volgens die berigten den 18den in Madrid eenige woeling onder de volksmenigte geheerscht hebben, waarbij de Minister *Galiano* gevaar had geloopen van vermoord te worden.

Naar men hier verzekert zou de Minister *Thiers* den heer *Solarte*, die eerst zwarigheid gemaakt had, om het hem opgedragene ministerie van financien te aanvaarden, bewogen hebben, om die benoeming aantenemen. Men voegt er bij, dat dien bewindsman een voorschot zal gedaan worden door den heer *Rothschild*, en dat het Fransche Bewind zich daarvoor borg heeft gesteld.

FRANKFORT, den 27 Mei.

De Hertogen van Orléans en Nemours hebben den 25sten dezer Berlijn verlaten, om hunne reis over Silezië naar Weenen voort te zetten.

— Uit Weenen meldt men, dat de Keizer, die sedert den 19den het kasteel van Schönbrunn had betrokken, de aartshertogen *Frans Karel* en *Lodewijk* tot medeleden van den staats- en conferentieraad benoemd had. De courierwissel tusschen genoemde hoofdstad en Parijs en Londen was zeer levendig; naar men dacht, werd er over de zaken van Spanje en Krakau gehandeld, in welken laatsten Vrijstaat meder nieuwe arrestatien zouden hebben plaats gehad.

Koning *Otto* van Griekenland, die onder den naam van graaf van *Missolunghi* reist, is den 17den dezer, aan boord der stoomboot *Medea*, in de haven van Ancona aangekomen, en zou, na afloop der quarantein van vijf dagen, de reis naar Munchen voortzetten. Volgens sommigen zal die Vorst ook Weenen bezoeken.

Ook de Koning van Napels zal zich, volgens brieven van de Italiaansche grenzen, eerlang naar de Oostenrijksche hoofdstad begeven, en te Turijn verwachtte men een bezoek van de twee reizende Fransche Prinsen.

— Volgens brieven uit Berlijn heeft Z. M. de Koning van Pruissen aan Z. M. den Koning der Franschen de orde van den zwarten-adelaar toegezonden. De Fransche prinsen moeten te Berlijn de voortreffelijkste eigenschappen aan den dag gelegd, en daardoor ook ten Hove, zelfs bij degenen, die eerst tegen hen waren ingenomen, den allergunstigsten indruk gemaakt hebben.

— Te Weenen had men den 22sten uit Italie berigt, dat de Oostenrijksche regimenten, die van daar naar de erf-staten en naar Hongarije zouden terugkeeren, zich reeds tot den aftogt gereed maakten. Voorts wilde men weten, dat de Franschen Ancona tegen den laten October ontruimen zouden.

— Ditmaal, dus schrijft men uit Konstantinopel van den 5den Mei, kan ik over niets spreken dan over feesten: de politiek ligt in rust, men zingt, danst en woont niets dan festiviteiten bij. Morgen heeft echter de vreugde een einde, dewijl de huwelijks feestelijkheden van de prinses *Mihrimah* met dien dag worden besloten. Nog nimmer heeft men in het oude Stambul gedruischwolkender vermaken bijgewoond: Europesche en Aziatische weelde stemde zamen om het feest schitterend te doen zijn. Hetgeen de meeste aandacht trok was een diner, dat buiten Konstantinopel niet ver van Beschiktasch aan het diplomatiek ligchaam werd gegeven; hetzelve bestond in 300 couverts, waarbij ook messen en vorken werden gebezigd; het servies daartoe was uit Parijs ontboden en van daar door eenen afzonderlijken maitre d'hotel aangebragt, aan wien de inrigting van het feestmaal was opgedragen. Krijgsmuzijk en Italiaansche zangers lieten zich gedurende den maaltijd afwisselend hooren.

Practische aanwijzing ter ontginning van heide-velden, van FRANS DE COSTER.

[*Vervolg van nr.* 44.]

Nog vindt men in eenige met heide bewassen landen een

onder-grond, die een weinig harder of liever taaijer en vetter is dan de boven-grond, vooral wanneer dezelve vochtig wordt.

De landman, die den aard van dezen taaijeren grond niet kent, meent zich voordeel te doen, als hij denzelven, door diep plorgen, met de bovenste aarde vermengt, maar vindt zich bedrogen, wanneer hij vervolgens ziet, dat zijne vruchten in den zomer kwijnen. De oorzaak is deze, dat die taaije onder-grond niet geheel is doorgebroken, waardoor hij droog, hard en korstig wordt.

Ten aanzien van het omspitten van den grond, waaronder zich leem bevindt, moet ik nog herinneren, dat de helft der kosten dadelijk gedaan kunnen worden, door het voordeel dat verkregen wordt, wanneer men er aardappelen op plant het moge zijn, dat de *schurft* er zich in te groote hoeveelheid tusschen bevond.

Hoezeer men voornemens is den bodem van het heide-veld met de schup te laten omzetten, zoo is het doorgaans nuttig, dien bodem vooraf op de gewone wijze te laten omploegen. De eerste reden hiervoor is deze, dat de op de oppervlakte aanwezige planten, wanneer die zoo dadelijk diep worden ondergegraven, nog meer koude zullen veroorzaken. Een goede tuinman zal in zwarte en koude grond nimmer groene gewassen onderspitten, immers niet zonder dezelve vooraf te hebben laten sterven. Eene tweede reden is, dat het heide-kruid beginne te verrotten, vóór en alvorens het dieper worde ondergedolven; geschiedt dit laatste dadelijk, dan zal het langen tijd onvergaan blijven, zonder nut te veroorzaken. Een stuk hout, dat zich tusschen aarde en lucht bevindt, verrot ligtelijk, terwijl het, diep in de aarde zijnde, niet zelden nog harder wordt. Eindelijk wordt door het voorafgaande ploegen de grond beter gebroken dan door het omspitten alleen, hetgeen dan vooral het geval zal zijn, wanneer het spitten bij aanbesteding geschiedt. Dan laten de arbeiders gaarne groote klompen in de diepte over, [illegible] hun voordeel ligter, maar ten nadeele van den eigenaar slechter wordt. Voor het overige worden de kosten door het ploegen niet vermeerderd, want het omspitten zal voor zoo veel minder bedongen worden, als het ploegen gekost heeft.

Het ondelven met de spade daar, waar zich *geen* harde onder-grond bevindt, is wel niet ten eenenmale noodzakelijk, maar het blijft toch altijd het beste middel om den grond op eenmaal tot behoorlijke vruchtbaarheid te brengen, want alle heide-bodems hebben altijd een vaste en koude onder-grond onder zich, die, wanneer dezelve niet op eens goed doorgebroken wordt, eerst na vele jaren door het ploegen alleen genoegzaam uitgelucht zal zijn.

Was de heide-bodem tot op aanmerkelijke diepte overal gelijk, dan zoude men voor het omspitten in de plaats kunnen stellen een dubbel, met kracht en bijzondere verktuigen ten uitvoer gebragt, ploegen, en de zaak zoude met veel minder tijd en kosten in orde en afgedaan zijn, dan, wanneer men, onder den min of meer eenen voet dikken boven-grond van bruikbare aarde, eene laag van hard, onvruchtbaar zand aantreft en zich daar onder weder eene betere aard-laag bevindt, dan kan door het diep en herhaald ploegen de aarde wel is waar diep genoeg worden gewoeld en de eene aard-soort op de andere geschoven worden, dan juist dit zoude te weeg brengen, dat de eene grond door den anderen bedorven werd, want de schikking, dat is het boven brengen van den goeden en het onder-delven van den slechtsten grond, is met de ploeg alleen onmogelijk. Men moet dan op den dedoelden grond het bij een oppervlakkig ploegen laten blijven, hoezeer daardoor de koude in den onder-grond behouden en de dieper gelegene goede laag in den schoot der aarde nuteloos verborgen blijft, terwijl het land bij voortduring slecht is, dat goed had kunnen zijn, wanneer men het met de spade behoorlijk had omgezet.

De kosten van het omspitten schijnen en zijn altijd zeer arbeidzaam, maar de daardoor bewerkte verbetering van den grond is ook altijd zekerder en duurzamer dan die, welke door mest wordt afgedwongen. Al besteedt men zeer veel aan mest, de daardoor bewerkte vruchtbaarheid is van korten duur. Mest is slechts een, als het ware, palliatief middel, dat geduric herhaald moet worden.

Er is nog eene andere wijze van omzetten, welke men *ploeg-spitten* zou kunnen noemen. Deze veroorzaakt minder kosten dan spitten, maar zij zondert, daar waar het noodig is, den goeden grond van den slechten ook op verre na zoo goed niet af, als het omzetten met de spade. Het heeft plaats op volgende wijze: Een ploeg met één of twee paarden gaat voor aan, en in dezelfde vore volgt hem een andere, met twee of meer paarden bespannen. Deze tweemaal geopende vore wordt daarenboven nog met de schup een spit dieper uitgestoken, waarbij noodzakelijk moet worden gezorgd, dat de goede grond alleen met de spade op de oppervlakte wordt gebragt, terwijl de slechte weder naar beneden komt.

Dit ploeg-spitten geschiedt doorgaans niet in eens, maar van jaar tot jaar, namelijk voor zoo veel men zich voorstelt met aardappelen te beplanten en men in zijn bedrijf van die vrucht voor menschen en vee noodig heeft. Men gebruikt hierbij voor mest de asch, op den haard van zoden en plaggen verkregen.

Ik houd, zoo als ik nader zal opgeven, de aardappel-bouw voor een der beste middelen, om woest land schielijk goed te maken.

[illegible] meer onder eenen goeden boven-grond zich een onder-grond bevindt van louter hard zand. Zelfs met den ploeg moet men vermijden dezen onder-grond te vermengen.

Ondertrouwd:

CORNELIS HENDRIK SCHUKKING,
Weduwenaar van *A. A. Kniphorst*,

Havelte,
den 30 Mei SUSANNA HELENA WILHELMINA KLINKERT,
1836.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed, aan eene kwijnende en smartelijke ziekte van vier maanden, mijne waarde man *Willem Ottens*, in den ouderdom van 35½ jaar, van welke ik bijna 16½ jaar met hem in eenen gezegenden echt mogt leven. Acht, meest alle hulpbehoevende, kinderen zijn, door dit verlies, van hunnen vader beroofd. Het vertroostende denkbeeld, dat God een man den wedunwen en een vader der wezen wil zijn, stort verzachtende balsem in de geslagene wonde en doet mij met onderwerping in de wegen der Voorzienigheid berusten.

Rolde,
den 1 Junij 1836.

AALTIEN ELLING,
wed. W. OTTENS.

PRIJS-COURANT DER NEDERLANDSCHE EFFECTEN.

Amsterdam, den 31 Mei.

Werk. Schuld 2½ pct.	56¼ a 56⅜	Kans-Biljetten. . . .	25 a ¼
Dito 5 pct.	102 a ¼	Amort. Syndicaat .	97¼ a 98¼

Te Assen, bij C. VAN GORCUM, *Provincialen Drukker.*